

Środa, 10 lutego 2021 r.

P9_TA(2021)0041

Wdrażanie dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (2020/2029(INI))

(2021/C 465/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (Traktat UE) oraz art. 8, 79 i 83 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 3, 5 i 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującą decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW⁽¹⁾ („dyrektywa w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi”),
- uwzględniając Konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi oraz zalecenia Rady Europy w tym zakresie,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej („konwencja z Palermo”) i załączone do niej protokoły, w szczególności Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi („protokół ONZ w sprawie handlu ludźmi”) oraz Protokół przeciwko przemytowi migrantów drogą lądową, morską i powietrzną,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka oraz Protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii, a także rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie praw dziecka z okazji 30. rocznicy przyjęcia Konwencji ONZ o prawach dziecka⁽²⁾,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania,
- uwzględniając działania specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. handlu ludźmi, zwłaszcza kobietami i dziećmi,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, a w szczególności jej art. 6 mający na celu zwalczanie wszelkich form handlu kobietami oraz wykorzystania prostytucji kobiet,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytucji,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania, przyjęte podczas Czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet w dniu 15 września 1995 r., oraz późniejsze dokumenty końcowe przyjęte na posiedzeniach specjalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych Pekin + 5 (2000 r.), Pekin + 10 (2005 r.) i Pekin + 15 (2010 r.) oraz na konferencji przeglądowej Pekin + 20,
- uwzględniając wspólny komentarz ONZ do unijnej dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, w którym to komentarzu wezwano do zapewnienia ochrony międzynarodowej ofiarom handlu ludźmi w sposób uwzględniający aspekt płci,

⁽¹⁾ Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0066.

Środa, 10 lutego 2021 r.

- uwzględniając Konwencję (nr 29) Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r., protokół z 2014 r. do Konwencji dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r., Konwencję (nr 105) dotyczącą zniesienia pracy przymusowej z 1957 r. oraz Zalecenie (nr 203) dotyczące środków uzupełniających na rzecz skutecznej likwidacji pracy przymusowej z 2014 r., Konwencję (nr 182) dotyczącą zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci z 1999 r. oraz Konwencję (nr 189) dotyczącą pracowników domowych z 2011 r.,
- uwzględniając Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka,
- uwzględniając sformułowane przez Komitet ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) ogólne zalecenie nr 33 z 23 lipca 2015 r. w sprawie dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości,
- uwzględniając rezolucję ONZ zatytułowaną „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne dnia 25 września 2015 r., a w szczególności zapisany w niej cel zrównoważonego rozwoju 5.2 dotyczący wyeliminowania wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt w sferze publicznej i prywatnej, w tym handlu ludźmi, wykorzystywania seksualnego i innych form wykorzystywania,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej („konwencja stambulska”),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW⁽³⁾ („dyrektywa w sprawie praw ofiar”),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującą decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW⁽⁴⁾ („dyrektywa w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej”),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidującą minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich⁽⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich⁽⁶⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub wcześniej byli przedmiotem działań ułatwiających nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi organami⁽⁷⁾ („dyrektywa w sprawie dokumentu pobytowego”),
- uwzględniając dyrektywę Rady 2002/90/WE z dnia 28 listopada 2002 r. ustanawiającą definicję ułatwiania nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu⁽⁸⁾ oraz decyzję ramową Rady 2002/946/WSiSW z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie wzmocnienia systemu karnego w celu zapobiegania ułatwianiu nielegalnego wjazdu, tranzytu i pobytu⁽⁹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 czerwca 2020 r. „Strategia UE w zakresie praw ofiar (2020–2025)” (COM(2020)0258),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 czerwca 2012 r. zatytułowany „Strategia UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016” (COM(2012)0286),

⁽³⁾ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 18 z 21.1.2012, s. 7.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 168 z 30.6.2009, s. 24.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 9.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 261 z 6.8.2004, s. 19.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 328 z 5.12.2002, s. 17.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 328 z 5.12.2002, s. 1.

Środa, 10 lutego 2021 r.

- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 17 października 2014 r. zatytułowany „Mid-term report on the implementation of the EU strategy towards the eradication of trafficking in human beings” („Sprawozdanie śródkresowe z realizacji strategii UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi”) (SWD(2014)0318) oraz pierwsze (COM(2016)0267), drugie (COM(2018)0777) i trzecie (COM(2020)0661) sprawozdanie z postępów w tym zakresie,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji oceniające, w jakim zakresie państwa członkowskie podjęły środki niezbędne do wykonania dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zgodnie z art. 23 ust. 1 (COM(2016)0722),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2020 r. w sprawie równouprawnienia płci w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia UE do konwencji stambulskiej i innych środków przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi w stosunkach zewnętrznych UE ⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie wdrażania dyrektywy 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar z perspektywy równości płci ⁽¹³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie wykorzystywania seksualnego i prostytucji oraz ich wpływu na równouprawnienie płci ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 grudnia 2017 r. zatytułowany „Sprawozdanie w sprawie działań następczych w związku ze Strategią UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi oraz wskazanie kolejnych konkretnych działań” (COM(2017)0728),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. zatytułowany „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152),
- uwzględniając badanie Komisji z 2020 r. na temat gospodarczych, społecznych i ludzkich kosztów handlu ludźmi w UE, badanie Komisji z 2020 r. na temat przeglądu funkcjonowania krajowych i transgranicznych mechanizmów ukierunkowanej pomocy państw członkowskich, badanie Komisji z 2020 r. na temat gromadzenia danych dotyczących handlu ludźmi w UE oraz badanie Komisji z 2016 r. na temat aspektu płci w handlu ludźmi,
- uwzględniając wspólne oświadczenie z 2018 r. w sprawie zobowiązania do współpracy w zwalczaniu handlu ludźmi, podpisane przez Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azyłu (EASO), Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust), Europejską Fundację na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound), Agencję Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL), Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA), Agencję Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA), Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) oraz Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE),
- uwzględniając sprawozdanie sytuacyjne Europolu z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie handlu ludźmi w UE,
- uwzględniając sprawozdanie Europolu z dnia 18 października 2020 r. zatytułowane „The challenges of countering human trafficking in the digital era” („Wyzwania w zwalczaniu handlu ludźmi w erze cyfrowej”),
- uwzględniając przeprowadzoną przez Europol ocenę zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością (SOCTA) za 2017 r.,

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0286

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0080.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 47.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 76 z 28.2.2018, s. 61.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 78.

Środa, 10 lutego 2021 r.

- uwzględniając czwarte sprawozdanie roczne Europejskiego Centrum Zwalczenia Przemytu Migrantów Europolu z dnia 15 maja 2020 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 29 maja 2015 r. zatytułowane „Poważny wyzysk w pracy: pracownicy przemieszczający się na terytorium Unii Europejskiej lub migrujący do Unii Europejskiej”,
 - uwzględniając sprawozdanie Eurostatu z dnia 17 października 2014 r. w sprawie handlu ludźmi,
 - uwzględniając rezolucję 9/1 Konferencji Stron Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (konwencja UNTOC) w sprawie ustanowienia mechanizmu przeglądu wdrażania tej konwencji i protokołów do niej,
 - uwzględniając wytyczne UNHCR z dnia 7 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony międzynarodowej zatytułowane „The application of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to the Status of Refugees to victims of trafficking and persons at risk of being trafficked” („Stosowanie art. 1A ust. 2 Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r. lub Protokołu dotyczącego statusu uchodźców z 1967 r. w odniesieniu do ofiar handlu ludźmi i osób narażonych na stanie się ofiarami handlu ludźmi”),
 - uwzględniając sprawozdanie Biura Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przemocy (UNODC) z 2018 r. dotyczące handlu ludźmi na świecie,
 - uwzględniając sformułowane przez Komitet ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) ogólne zalecenie nr 38 z 6 listopada 2020 r. w sprawie handlu kobietami i dziewczętami w kontekście globalnej migracji,
 - uwzględniając europejską ocenę wdrożenia dyrektywy 2011/36/UE „Migration and gender issues” („Migracje i problematyka płci”) i opublikowaną przez Dyрекcję Generalną ds. Analiz Parlamentarnych w dniu 15 września 2020 r. ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu oraz art. 1 ust. 1 lit. e) i załącznik 3 do decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. dotyczącej procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy,
 - uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia zgodnie z art. 58 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A9-0011/2021),
- A. mając na uwadze, że handel ludźmi stanowi naruszenie godności ludzkiej oraz integralności cielesnej i psychicznej człowieka, czego jesteśmy świadkami w codziennym życiu, i poważne naruszenie praw podstawowych, zgodnie z art. 5 ust. 3 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
- B. mając na uwadze, że handel ludźmi jest w dużej mierze zjawiskiem uwarunkowanym płcią, gdyż prawie trzy czwarte ⁽¹⁶⁾ wszystkich zgłoszonych ofiar w 2017 r. i 2018 r w UE stanowiły kobiety i dziewczęta, które były przedmiotem handlu ludźmi głównie w celu wykorzystywania seksualnego; mając na uwadze, że wykorzystywanie seksualne jest najczęściej zgłaszanym powodem handlu ludźmi w UE od 2008 r.;
- C. mając na uwadze, że liczba zarejestrowanych ofiar handlu ludźmi wzrosła w ostatnim okresie badawczym Komisji (lata 2017 i 2018) w porównaniu z poprzednim okresem i stale rośnie ⁽¹⁷⁾; mając na uwadze, że prawdopodobnie liczba ofiar jest w rzeczywistości znacznie wyższa niż wynika to z przedstawionych danych, gdyż wiele ofiar pozostaje niewykrytych;

⁽¹⁵⁾ Europejska ocena wdrożenia – „Implementation of Directive 2011/36/EU: Migration and gender issues” („Wdrożenie dyrektywy 2011/36/UE: migracje i problematyka płci”), Dyrekcja Generalna ds. Analiz Parlamentarnych, Dział ds. Oceny Ex Post, dnia 15 września 2020 r.

⁽¹⁶⁾ Trzecie sprawozdanie Komisji z postępów w zwalczaniu handlu ludźmi (2020) wymagane na podstawie art. 20 dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu, (COM(2020)0661).

⁽¹⁷⁾ COM(2020)0661.

Środa, 10 lutego 2021 r.

- D. mając na uwadze, że dzieci stanowią znaczną liczbę ofiar handlu ludźmi; mając na uwadze, że 78 % wszystkich dzieci będących ofiarami handlu ludźmi stanowią dziewczęta, a 68 % dorosłych ofiar stanowią kobiety ⁽¹⁸⁾;
- E. mając na uwadze, że różnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn, ubóstwo, przymusowe wysiedlenia, bezrobocie, brak możliwości społeczno-gospodarczych, brak dostępu do edukacji, przemoc uwarunkowana płcią, dyskryminacja i marginalizacja oraz korupcja stanowią niektóre z czynników zwiększających narażenie osób, w szczególności kobiet i dzieci, na handel ludźmi; mając na uwadze, że podstawowe przyczyny handlu ludźmi nie zostały jeszcze wystarczająco objęte przeciwdziałaniem;
- F. mając na uwadze, że ofiary handlu ludźmi często podlegają dyskryminacji krzyżowej i z wielu przyczyn jednocześnie, w tym ze względu na płeć, wiek, rasę, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne, kulturę i religię, a także pochodzenie narodowe lub społeczne bądź inne rodzaje statusu, oraz mając na uwadze, że te formy dyskryminacji mogą same w sobie pobudzać handel ludźmi ⁽¹⁹⁾;
- G. mając na uwadze, że handel ludźmi przybiera wiele różnych form, lecz wszystkie one opierają się na wykorzystywaniu nieodłącznej słabości ofiar i mają na celu wykorzystywanie ludzi, oraz mając na uwadze, że ofiary handlu ludźmi są wykorzystywane w różnych legalnych i nielegalnych rodzajach działalności, w tym między innymi w sektorze rolnym, przetwórstwie spożywczym, przemyśle seksualnym, pracy w gospodarstwie domowym, produkcji, opiece, usługach sprzątnia, innych sektorach (w szczególności sektorach usług), żebractwie, przestępczości, przymusowych małżeństwach, wykorzystywaniu seksualnym w internecie i poza nim, nielegalnych adopcjach i handlu narządami; mając na uwadze, że istnieją inne formy handlu ludźmi, które są niedostatecznie rejestrowane i zgłaszane oraz są w dużej mierze uwarunkowane płcią, takie jak przymusowe małżeństwa i poddaństwo domowe;
- H. mając na uwadze, że ostatnie lata pokazały szczególne zagrożenie handlem ludźmi wśród migrantów i osób ubiegających się o azyl; mając na uwadze, że wśród nich szczególną grupę docelową siatek handlarzy ludźmi stanowią małoletni bez opieki i kobiety;
- I. mając na uwadze, że Europol ostrzega, że pandemia COVID-19 może jeszcze bardziej zwiększyć liczbę ofiar ⁽²⁰⁾ oraz zmniejszyć prawdopodobieństwo wykrywania handlarzy przez organy ścigania, a także że recesja gospodarcza w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 może także prowadzić do niebezpiecznych skutków w obszarze handlu ludźmi ⁽²¹⁾; mając na uwadze, że sytuacja ofiar handlu ludźmi pogorszyła się od początku kryzysu oraz że służby udzielające wsparcia napotkają trudności w świadczeniu pomocy ofiarom;
- J. mając na uwadze, że według Europolu ⁽²²⁾ zastosowanie technologii cyfrowych zwiększyło zdolności przestępców do prowadzenia handlu ludźmi do celów różnych form wykorzystywania; mając na uwadze, że nowe technologie są stosowane przez handlarzy na każdym etapie wykorzystywania seksualnego, od werbowania i reklamowania ofiar po szantażowanie ich i kontrolowanie ich przemieszczania się; mając na uwadze, że te nowe narzędzia oferują handlarzom większą anonimowość oraz stwarzają organom ścigania trudności w wykrywaniu; mając na uwadze, że interakcje w internecie stwarzają zarówno ryzyko, jak i możliwości dla przestępców, ofiar i organów ścigania;
- K. mając na uwadze, że handel ludźmi jest złożonym i powszechnie występującym przestępstwem, które wpływa na możliwość osiągnięcia wszystkich celów zrównoważonego rozwoju, a w szczególności celu 5 (równość płci), 8 (wzrost gospodarczy i godna praca), 16 (pokój, sprawiedliwość i silne instytucje) oraz 17 (partnerstwa na rzecz celów);
- L. mając na uwadze, że handel ludźmi jest przede wszystkim poważnym przestępstwem wobec poszczególnych osób, ale generuje także koszty dla społeczeństwa, takie jak dodatkowe korzystanie ze służb publicznych (w tym organów ścigania, służb specjalistycznych, służb ochrony zdrowia i ochrony socjalnej), utratę wyniku gospodarczego, utraconą wartość jakości życia oraz koordynację przeciwdziałania handlowi ludźmi; mając na uwadze, że koszty te dla UE-28 szacuje się na 3 700 524 433 EUR ⁽²³⁾;
- M. mając na uwadze, że handel ludźmi jest złożonym zjawiskiem transgranicznym, któremu można przeciwdziałać skutecznie tylko w przypadku podjęcia w skoordynowany sposób wspólnych działań przez instytucje Unii, państwa członkowskie, państwa trzecie i UE oraz organizacje międzynarodowe; mając na uwadze, że współpraca międzynarodowa ma zasadnicze znaczenie dla wyeliminowania handlu ludźmi przez synergię różnych istniejących

⁽¹⁸⁾ Gromadzenie danych o handlu ludźmi w UE (2020 r.).

⁽¹⁹⁾ COM(2020)0661, s. 1.

⁽²⁰⁾ COM(2020)0661, s. 1.

⁽²¹⁾ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/challenges-of-countering-human-trafficking-in-digital-era>

⁽²²⁾ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/challenges-of-countering-human-trafficking-in-digital-era>

⁽²³⁾ Badanie na temat gospodarczych, społecznych i ludzkich kosztów handlu ludźmi w UE (2020 r.)

Środa, 10 lutego 2021 r.

polityk wewnętrznych i zewnętrznych, takich jak globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024, a także przez odpowiednie kampanie informacyjne w zainteresowanych krajach; mając na uwadze, że handel ludźmi powinien zostać uwzględniony w pracach legislacyjnych nad trzecim planem działania w sprawie równości płci;

- N. mając na uwadze, że skuteczne wykrywanie ofiar handlu ludźmi nadal stanowi wyzwanie w większości państw członkowskich z różnych przyczyn, takich jak brak znajomości języka czy niechęć do zgłaszania się na policję lub ograniczone zdolności organów ścigania; mając na uwadze, że identyfikacja ofiar będących dziećmi jest często utrudniona, gdyż nie rozumieją one, że są ofiarami; mając na uwadze, że państwa członkowskie mają obowiązek wykazać należytą staranność, aby zapobiegać handlowi ludźmi, badać przypadki handlu ludźmi i karać sprawców oraz wspierać i upodmiotowić ofiary, szanować ich godność oraz zapewniać im ochronę i dostęp do środków odwoławczych, a także że brak podjęcia takich działań narusza i osłabia lub eliminuje prawa człowieka i podstawowe wolności ofiar;
- O. mając na uwadze, że dyrektywa w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi ustanawia minimalne normy do zastosowania w całej Unii Europejskiej w zakresie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz w ochronie ofiar, a także zawiera definicję tego, czym jest handel ludźmi; mając na uwadze, że kompletna i prawidłowa transpozycja dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi, a następnie jej pełne wdrożenie, są nie tylko obowiązkowe, ale także konieczne, aby poczynić postępy w przeciwdziałaniu handlowi ludźmi;
- P. mając na uwadze, że wszystkie sprawozdania monitorujące pokazują, że prawie 10 lat po przyjęciu dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi nadal występują przeszkody w jej pełnym wdrożeniu na szczeblu państw członkowskich, w związku z czym większość ofiar nie jest wykrywana, a odsetek ściganych i skazywanych sprawców pozostaje niewysoki; mając na uwadze, że istotne luki w zasięgu i wdrażaniu krajowych przepisów i polityk dotyczących handlu ludźmi mogą być aktywnie wykorzystywane przez zorganizowane grupy przestępcze i pozostawiają duże grupy ludzi bardziej narażonymi na wykorzystywanie;
- Q. mając na uwadze, że wdrożenie dyrektywy w sprawie praw ofiar nie było zadowalające, zwłaszcza z uwagi na jej niekompletną lub nieprawidłową transpozycję;
- R. mając na uwadze, że handel ludźmi stanowi bardzo opłacalną formę przestępczości zorganizowanej i jest tym samym stymulowany popytem i zyskami; mając na uwadze, że ograniczenie popytu, także w odniesieniu do wykorzystywania seksualnego kobiet i dziewcząt, musi stanowić centralny element walki z handlem ludźmi; mając na uwadze, że przemoc fizyczna, psychologiczna i seksualna stanowi element składowy handlu ludźmi do celów wykorzystywania seksualnego i przemocy wobec kobiet;
- S. mając na uwadze, że ratyfikowanie przez UE konwencji stambulskiej mogłoby uzupełnić wysiłki UE i państw członkowskich w zwalczaniu handlu ludźmi;
- T. mając na uwadze, że w wielu sektorach gospodarki UE występuje poważny wyzysk pracowników, który dotyka różnych grup pracowników transgranicznych, zarówno obywateli UE, jak i państw niebędących członkami UE; mając na uwadze, że zgodnie z zaleceniem FRA⁽²⁴⁾ takimi praktykami należy się zająć m.in. przez wprowadzenie kompleksowego systemu celowych kontroli warunków pracy;
1. wskazuje na potrzebę skoordynowanych, zharmonizowanych i spójnych ram na szczeblu UE, opartych na skuteczniejszej ocenie i mechanizmach działań następczych, które to ramy zagwarantują, że zapobieganie handlowi ludźmi zostanie wzmocnione, a ofiarom udzielane będą wsparcie, pomoc i ochrona, oraz będą miały na celu całkowite wyeliminowanie handlu ludźmi, w tym przez skoordynowane wdrażanie praw przyznanych na mocy dyrektywy w sprawie praw ofiar, dyrektywy w sprawie zezwoleń na pobyt, dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i pornografii dziecięcej oraz dyrektywy w sprawie kompensaty⁽²⁵⁾, gdyż handel ludźmi jest przestępstwem o wymiarze transgranicznym i z tego względu nie można przeciwdziałać mu jedynie na szczeblu krajowym;

⁽²⁴⁾ Severe labour exploitation: workers moving within or into the European Union" („Poważny wyzysk w pracy: pracownicy przemieszczający się na terytorium Unii Europejskiej lub migrujący do Unii Europejskiej”) <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-or-european-union>

⁽²⁵⁾ Dyrektywa Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnosząca się do kompensaty dla ofiar przestępstw (Dz.U. L 261 z 6.8.2004, s. 15).

Środa, 10 lutego 2021 r.

2. wyraża uznanie dla pracy wykonanej przez Komisję w zakresie koordynacji reakcji UE na handel ludźmi oraz poszerzania wiedzy i opracowywania ustaleń na temat różnych aspektów tego procederu, w tym badań nad aspektem płci i szczególnie narażeniem dzieci; wzywa Komisję do zapewnienia ciągłości prac wykonywanych w drodze powołania stałego unijnego koordynatora ds. zwalczania handlu ludźmi, posiadającego odpowiednią wiedzę ekspercką i wykonującego jasny mandat oraz współpracującego z siecią krajowych przedstawicieli z państw członkowskich i społeczeństwa obywatelskiego w celu zapewnienia spójnej współpracy;
3. podkreśla, jak ważne jest dalsze wykorzystywanie środków z Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji (FAMI), programu Dafne, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW) na potrzeby kontynuowania projektów zwalczania handlu ludźmi, jak również wykorzystywanie innych dostępnych instrumentów, w tym programów UE, takich jak program „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości”, instrumentów finansowych, takich jak Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej i kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki, a także inicjatyw takich jak EMPACT oraz inicjatywa UE–ONZ „Spotlight” i GLO.ACT; przypomina o potrzebie realizacji inicjatyw i projektów związanych z aspektem płci w handlu ludźmi i wzywa do przeprowadzenia kompleksowego przeglądu polityki względem projektów finansowanych przez UE; wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły stabilne finansowanie i odpowiednio wykwalifikowany personel w celu identyfikowania i ochrony ofiar, oraz wyraża zaniepokojenie brakiem odpowiedniego finansowania dla organizacji pomagających ofiarom, zwłaszcza organizacji udzielających wsparcia kobietom, które to organizacje – z powodu poważnych cięć środków finansowych – walczą o dalsze świadczenie pomocy ofiarom;
4. podkreśla, że brak spójnych, porównywalnych i szczegółowych danych w dalszym ciągu utrudnia właściwą i opartą na dowodach ocenę skali i tendencji w obszarze handlu ludźmi; wzywa państwa członkowskie, aby zwiększały wysiłki na rzecz badań, analiz i gromadzenia danych dotyczących wszelkich form handlu ludźmi i zwiększały finansowanie tych działań, by poprawiły koordynację między źródłami danych na szczeblu krajowym i unijnym oraz by gromadziły bardziej aktualne, scentralizowane i kompleksowe dane zdezagregowane według rodzaju handlu ludźmi, wieku i płci, pochodzenia rasowego i etnicznego, w tym dane dotyczące osób będących ofiarami wewnętrznego handlu ludźmi, dzięki gromadzeniu informacji statystycznych z należytym poszanowaniem prawa do prywatności i prawa ochrony danych osobowych i we współpracy ze wszystkimi zaangażowanymi podmiotami instytucjonalnymi, społeczeństwem obywatelskim, EIGE i wszystkimi właściwymi organizacjami międzynarodowymi; wzywa Komisję do regularnego opracowywania i publikowania takich danych dla UE;
5. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zapewniły rozróżnienie między handlem ludźmi a przemytem, co wymaga głębszej analizy oraz różnych reakcji prawnych i politycznych; podkreśla, że mylenie tych pojęć często prowadzi do problemów z prawidłową identyfikacją ofiar oraz z zapewnianiem im dostępu do środków ochrony i unikania wtórnej wiktyimizacji;
6. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przeprowadziły ocenę korzystania z technologii cyfrowych, mediów społecznościowych i usług internetowych jako głównych narzędzi werbowania ofiar handlu ludźmi oraz aby wzmocniły pozycję organów ścigania i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w walce z handlem ludźmi poprzez zapewnienie niezbędnej wiedzy technicznej i odpowiednich zasobów umożliwiających reagowanie na wyzwania, jakie wiążą się z nowymi technologiami; ponadto wzywa je do przyjęcia przepisów dotyczących odpowiedzialności stron trzecich za spółki technologiczne przechowujące materiały dotyczące wyzysku, do udoskonalenia narzędzi legislacyjnych stosowanych w postępowaniach sądowych i w ściganiu handlarzy ludźmi, do promowania wymiany informacji i współpracy między właściwymi organami, dostawcami usług internetowych i przedsiębiorstwami mediów społecznościowych i do promowania publicznych kampanii informacyjnych w całej UE na temat handlu ludźmi, przy jednoczesnym poszanowaniu prawa ofiar do prywatności i bezpieczeństwa oraz przy zapewnieniu im praw podstawowych i ochrony ich danych, a także do zwiększenia wsparcia na rzecz budowania ponadnarodowej wiedzy fachowej i rozwiązań technologicznych, na przykład w celu blokowania werbowania ofiar;
7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do priorytetowego traktowania świadomości cybernetycznej w kampaniach skierowanych do szkół, uniwersytetów, przedsiębiorstw i instytucji badawczych oraz do korzystania z istniejącej wiedzy fachowej, takiej jak portal Better Internet for Kids; podkreśla, że zwiększanie świadomości na temat internetowego handlu ludźmi w mediach społecznościowych odgrywa zasadniczą rolę w zapobieganiu pozyskiwaniu nowych ofiar do siatek handlu ludźmi; wzywa Komisję do aktywnego zaangażowania się w opracowanie razem z platformami wspólnych wytycznych i planów działania, które będą zapobiegały handlowi ludźmi w internecie i zwalczały ten proceder;

Identyfikacja i ochrona ofiar oraz udzielanie im pomocy i wsparcia

8. podkreśla, że wczesna identyfikacja ofiar pozostaje jednym z głównych wyzwań związanych z wdrażaniem dyrektywy i jest jedną z najważniejszych kwestii, ponieważ umożliwia ofiarom korzystanie z przysługujących im praw; wzywa państwa członkowskie, aby chroniły ofiary, aby powierzyły większej liczbie podmiotów, w tym przedstawicielom organizacji społeczeństwa obywatelskiego, urzędnikom organów ścigania, urzędnikom ds. imigracji i azyłu, inspektorom pracy i pracownikom socjalnym czy pracownikom służby zdrowia, a także innym zaangażowanym specjalistom i podmiotom, odpowiedzialność za identyfikację ofiar handlu ludźmi na wszystkich etapach procesu i aby przygotowały je do realizacji tego zadania; podkreśla, że potrzebne jest podejście oparte na czterech kluczowych strategiach zapobiegania,

Środa, 10 lutego 2021 r.

ścigania, ochrony ofiar i wielopoziomowego partnerstwa; wzywa wszystkie państwa członkowskie do przeznaczania odpowiednich funduszy na identyfikację, ochronę i wsparcie ofiar handlu ludźmi na wszystkich etapach; podkreśla, że wczesna identyfikacja powinna uwzględniać specyfikę sektorów i grup wysokiego ryzyka, takich jak ofiary będące kobietami i dziewczętami;

9. wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby skutecznie gwarantowały przestrzeganie praw ofiar przez oferowanie im jak najwcześniej pomocy prawnej, w tym informacji o ich prawach, oraz chroniły i wspierały ofiary z uwzględnieniem aspektu płci i interesu dzieci i jednocześnie zapewniały komplementarność z dyrektywą w sprawie praw ofiar; przypomina, że dyrektywa w sprawie zwalczania handlu ludźmi zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych środków w celu zagwarantowania, by właściwe organy były uprawnione do nieścigania ofiar handlu ludźmi lub nienakładania na nie kar za udział w działalności przestępczej, do której zostały zmuszone;

10. ubolewa nad brakiem ukierunkowanych programów ochrony bezbronnych ofiar w niektórych państwach członkowskich; podkreśla, jak ważne jest zapewnienie środków umożliwiających zaspokojenie szczególnych potrzeb ofiar znajdujących się w trudnej sytuacji oraz konkretnych wytycznych dla ofiar handlu ludźmi do celów wykorzystywania seksualnego; podkreśla potrzebę zapewnienia ofiarom bezwarunkowej i zindywidualizowanej ochrony, pomocy i takiego samego wsparcia, biorąc także pod uwagę osoby bezpośrednio pozostające na ich utrzymaniu, również w kontekście postępowań sądowych związanych z działaniami karnymi, cywilnymi lub innymi przeciwko handlarzom ludźmi lub osobom dopuszczającym się wyzysku; wzywa do skutecznego wdrożenia we wszystkich państwach członkowskich dyrektywy o prawach ofiar i wszelkich powiązanych przepisów przy zastosowaniu podejścia uwzględniającego płeć i ofiary; przypomina, że praca osób działających na rzecz ochrony ofiar handlu ludźmi i udzielania im pomocy nie powinna być uznawana za przestępstwo;

11. zauważa, że ofiary handlu ludźmi wymagają specjalistycznych usług, w tym dostępu do bezpiecznego krótko- i długoterminowego zakwaterowania, programów ochrony świadka, opieki zdrowotnej i doradztwa, tłumaczeń pisemnych i ustnych, środków ochrony prawnej, rekompensaty, edukacji i szkoleń, w tym nauczania języka ich kraju zamieszkania, rynku i pośrednictwa pracy, (re)integracji, pomocy w przesiedleniu i zindywidualizowanych usług, ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy płci; wzywa państwa członkowskie do świadczenia na rzecz ofiar handlu ludźmi odpowiednich i ukierunkowanych usług z uwzględnieniem aspektu płci;

12. żałuje, że często pomija się szczególne potrzeby ofiar znajdujących się w trudnej sytuacji, takich jak kobiety, dzieci, osoby LGBTI, osoby z niepełnosprawnością i osoby z grup etnicznych, oraz wzywa państwa członkowskie do zapewnienia ofiarom usług i wsparcia uwzględniającego aspekt płci, stosownie do ich potrzeb; wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia w szczególności potrzeb osób LGBTI, gdyż są one bardzo narażone na handel ludźmi z powodu łącznych skutków różnego rodzaju dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową;

13. zwraca uwagę na dużą podatność społeczności romskich na wszelkie formy handlu ludźmi i wykorzystywania, zwłaszcza kobiet i dzieci, jak wynika z trzech sprawozdań Komisji z postępów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania specjalnych środków walki z handlem ludźmi w ramach krajowych strategii integracji Romów na lata 2020–2030; wzywa Komisję i państwa członkowskie do gromadzenia danych statystycznych na temat ofiar handlu ludźmi w oparciu o pochodzenie etniczne;

14. wyraża zaniepokojenie, że ofiary handlu ludźmi często nie są odpowiednio informowane o swoich prawach ani o dostępnych środkach pomocy i wsparcia; podkreśla, jak ważne jest, aby ofiary i personel udzielający pomocy na pierwszej linii, który może mieć kontakt z ofiarami, posiadali jasne i spójne informacje;

15. podkreśla, że chociaż nie można jeszcze zmierzyć pełnego wpływu pandemii COVID-19, to jednak jasne jest, że kryzys najmocniej dotyka najbardziej narażone ofiary handlu ludźmi, zwłaszcza kobiety, dzieci i osoby znajdujące się w niepewnej sytuacji, a wiele schronisk musiało się zamknąć albo zawiesić świadczenie usług z uwagi na odnotowane tam przypadki zakażeń, przez co ofiary handlu ludźmi zostały pozbawione zakwaterowania, opieki zdrowotnej i pomocy prawnej; podkreśla w tym kontekście, że dostęp do opieki i usług socjalnych należy zagwarantować bez dyskryminacji; przypomina, że pandemia nasiliła podstawowe przyczyny handlu ludźmi, przez co wzrosło narażenie słabszych grup na ryzyko handlu ludźmi, zwiększyła się liczba reklam internetowych dotyczących ofiar handlu ludźmi, ataków seksualnych względem dzieci i przypadków wykorzystywania seksualnego w internecie oraz wzrósł popyt na pornografię dziecięcą; wzywa państwa członkowskie do podjęcia skutecznych działań przy wsparciu organizacji społeczeństwa obywatelskiego i agencji UE, takich jak Europol, który w marcu 2020 r. opublikował sprawozdanie „Pandemic profiteering: how criminals exploit the COVID-19 crisis” (Czerpanie korzyści z pandemii: jak przestępcy wykorzystują kryzys związany z COVID-19); wzywa Komisję do przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy wpływu pandemii COVID-19 na potencjalne ofiary handlu ludźmi oraz na strukturę i funkcjonowanie handlu ludźmi w ujęciu ogólnym, aby opracować szczególne środki w celu wyeliminowania tego zjawiska;

Środa, 10 lutego 2021 r.

16. podkreśla potrzebę stworzenia w pełni funkcjonujących i spójnych krajowych mechanizmów ukierunkowanej pomocy, skoordynowanych z międzynarodowymi mechanizmami tego rodzaju i finansowanych ze specjalnych przydziałów finansowych, aby sprostać wyzwaniom związanym z koordynacją różnych podmiotów i niedociągnięć, które prowadzą do ograniczonego zaufania wśród ofiar, co może mieć negatywny wpływ na skuteczne udzielanie im pomocy; podkreśla, że dobra współpraca między policją i organizacjami pozarządowymi powinna uzupełniać pełnoprawny krajowy mechanizm ukierunkowanej pomocy określający role i obowiązki wszystkich stosownych podmiotów⁽²⁶⁾, aby zapewnić ochronę i promowanie praw podstawowych ofiar; zachęca państwa członkowskie do ustanowienia krajowych ośrodków specjalizujących się we wspieraniu i przyjmowaniu ofiar handlu ludźmi oraz do ułatwiania bezpośredniej i wydajnej współpracy transgranicznej między tymi ośrodkami, a także między organami ścigania i odnośnymi agencjami UE;

17. wzywa Komisję, aby monitorowała i oceniała sytuację w obszarze odszkodowań dla ofiar w państwach członkowskich i ponad granicami pod względem dostępności, egzekwowania i faktycznych płatności, a także by przedstawiła konkretne środki zapewniające lepszą, szybszą i bezpłatną pomoc prawną oraz dostęp do odszkodowań we wszystkich państwach członkowskich niezależnie od innych form zadośćuczynienia;

18. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie w 2018 r. mechanizmu przeglądu wdrażania Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i protokołów do niej oraz rozpoczęcie jej przeglądu w 2020 r.; wzywa Komisję do stania się wzorem do naśladowania w tym procesie przeglądu; podkreśla znaczenie lepszego zrozumienia handlu ludźmi jako złożonego i ewoluującego przestępstwa; wzywa państwa członkowskie i instytucje UE do zadbania o to, by centralnym elementem analizy handlu ludźmi i reagowania na niego pozostało uwzględnianie praw człowieka, a także przypomina o potrzebie współpracy z obywatelami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla ważną rolę Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych; zachęca Komisję i państwa członkowskie do przystąpienia do międzynarodowej kampanii ONZ przeciwko handlowi ludźmi; domaga się, by państwa członkowskie ratyfikowały wszystkie odpowiednie międzynarodowe instrumenty w zakresie handlu ludźmi, w tym Konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi;

Handel ludźmi jako przestępstwo uwarunkowane płcią i walka z handlem ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego

19. podkreśla, że wykorzystywanie seksualne pozostaje najpowszechniejszą i najczęściej zgłaszaną formą handlu ludźmi w UE od 2008 r., jako że 60 % ofiar jest przedmiotem handlu w celu wykorzystywania seksualnego; zauważa, że 92 % tych ofiar to kobiety i dziewczęta, a ponad 70 % handlarzy ludźmi to mężczyźni⁽²⁷⁾, co pokazuje, jak głęboko wykorzystywanie seksualne jest zakorzenione w odmiennym traktowaniu kobiet i mężczyzn;

20. zwraca się zatem do państw członkowskich o przyjęcie konkretnych środków w celu zajęcia się kwestią przemocy uwarunkowanej płcią, przemocy wobec kobiet i nieletnich, społecznej akceptacji przemocy, kultury bezkarności oraz strukturalnych nierówności płci i stereotypów jako podstawowych przyczyn handlu ludźmi, zwłaszcza poprzez kampanie edukacyjne, informacyjne i uświadamiające uzupełnione wymianą najlepszych praktyk, w tym programami i szkoleniami służącymi angażowaniu mężczyzn i chłopców; zaleca, aby Komisja wzmocniła i rozwinęła aspekt płci w monitorowaniu wdrażania unijnego prawodawstwa w zakresie zwalczania handlu ludźmi i apeluje, aby dalej monitorowała tę kwestię w ramach oceny przestrzegania i wykonania dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi przez państwa członkowskie;

21. wzywa Komisję, aby we współpracy z państwami członkowskimi zbadała, jak popyt na usługi seksualne napędza handel ludźmi, gdyż według Europolu są państwa członkowskie, w których prostytucja jest legalna, co znacznie ułatwia handlarzom wykorzystywanie ofiar w legalnych warunkach⁽²⁸⁾; przypomina, że według Europolu w niektórych państwach członkowskich UE, gdzie prostytucja jest legalna, podejrzani mogli wykorzystywać oprócz dorosłych ofiar także dzieci⁽²⁹⁾; podkreśla, że handel ludźmi napędzają wysokie zyski handlarzy oraz popyt, który sprzyja wszystkim formom wyzysku; podkreśla, że wykorzystywanie legalnych przedsiębiorstw jako przykrywkę dla wyzysku stanowi powszechną praktykę wśród handlarzy ludźmi; przypomina, że państwa członkowskie mają prawny obowiązek zniechęcania do wszelkich form wykorzystywania i ograniczania zapotrzebowania na nie, co powinno być jednym z głównych celów działań w zakresie zapobiegania i ścigania;

⁽²⁶⁾ Zalecenia grupy ekspertów Rady Europy do spraw działań przeciwko handlowi ludźmi (GRETA) obejmują zapewnienie stosowania krajowego mechanizmu ukierunkowanej pomocy w odniesieniu do osób ubiegających się o azyl i osób zatrzymanych w związku z imigracją.

⁽²⁷⁾ Gromadzenie danych o handlu ludźmi w UE, 2020 r.

⁽²⁸⁾ Sprawozdanie sytuacyjne Europolu „Trafficking in Human Beings in the EU” (Handel ludźmi w UE), 18 lutego 2016 r.

⁽²⁹⁾ COM(2018)0777, s. 6.

Środa, 10 lutego 2021 r.

22. wzywa Komisję, by priorytetowo traktowała zapobieganie handlowi ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego, w tym poprzez kampanie informacyjne, uświadamiające i edukacyjne, przyjęcie środków i programów służących osłabieniu i ograniczeniu popytu oraz ewentualne przyjęcie w przyszłości prawodawstwa w tej dziedzinie, a także wzywa państwa członkowskie, by uznały świadome korzystanie z usług ofiar handlu ludźmi za przestępstwo w krajowym ustawodawstwie, zgodnie z zaleceniem zawartym w art. 18 dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i powtórzonym przez Komisję w 2018 r. ⁽³⁰⁾, oraz przewidziały skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje; wzywa państwa członkowskie do ścisłej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego zajmującymi się ofiarami handlu ludźmi;

23. wzywa państwa członkowskie i Komisję, by skoncentrowały się na powtarzających się i nowych modelach handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego, takich jak coraz częstsze wykorzystywanie dzieci i kobiet, w tym nagabywanie w celach seksualnych, szantaż przy użyciu treści pornograficznych czy stosowanie metody „na lover boya” jako najczęstszych sposobów przyciągania ofiar i zapewniania sobie ich uległości przy użyciu technologii internetowych, poprzez rozwijanie umiejętności cyfrowych, w tym bezpieczeństwa w internecie, we współpracy z wszystkimi stosownymi podmiotami; zauważa, że coraz częstsze stosowanie technologii przez siatki przestępcze zaangażowane w handel ludźmi istotnie wpłynęło na zmianę ich tradycyjnych metod działania, w szczególności na niektórych etapach procesu handlu ludźmi;

24. podkreśla, jak ważne jest zapewnienie i zwiększenie liczby programów szkoleniowych uwzględniających aspekt płci i interes dziecka, przeznaczonych dla wszystkich urzędników, sędziów, zainteresowanych stron i podmiotów zajmujących się przypadkami handlu ludźmi, dochodzeniami i potencjalnymi ofiarami, aby usprawnić wczesną identyfikację osób mogących paść ofiarą handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego, i zachęca państwa członkowskie do przyjęcia środków wspierających ofiary, takich jak programy pomocowe, środki wsparcia psychologicznego, godne możliwości ponownej integracji społecznej i zawodowej, edukacja, dostęp do kompleksowych usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, dostęp do wymiaru sprawiedliwości i powiązane prawa, przy udziale społeczeństwa obywatelskiego, partnerów społecznych i sektora prywatnego; podkreśla ponadto w tym kontekście znaczenie programów uświadamiających dla ogółu społeczeństwa, aby identyfikować i chronić potencjalne ofiary; podkreśla potrzebę przeznaczania odpowiednich funduszy na szkolenia i w związku z tym wzywa państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich zasobów;

25. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia kompleksowej edukacji seksualnej dostosowanej do wieku i etapu rozwoju jako kluczowego sposobu zapobiegania wszystkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt, łącznie z handlem ludźmi i wykorzystywaniem seksualnym, oraz do włączenia edukacji na temat wyrażania zgody i związków promującej zdrowe postawy wyrażające szacunek i równość we wszystkich interakcjach;

Handel ludźmi do celów wyzysku pracowników

26. głęboko ubolewa, że handel ludźmi do celów wyzysku pracowników ⁽³¹⁾ nasila się, co zgłaszało kilka państw członkowskich i organizacji społeczeństwa; ubolewa, że dzieci coraz częściej padają ofiarą handlu ludźmi do celów wyzysku pracowników, oraz domaga się pilnych działań ze strony krajowych inspektoratów pracy w państwach członkowskich, aby wykrywać i eliminować takie praktyki; wzywa Europejski Urząd ds. Pracy do priorytetowego zajęcia się kwestią poważnego wyzysku pracowników oraz do wspierania państw członkowskich w budowaniu zdolności w tym zakresie w celu skuteczniejszego identyfikowania praktyk poważnego wyzysku pracowników w drodze ukierunkowanych kontroli i karania za ich stosowanie; podkreśla, że należy rozważyć włączenie kwestii wyzysku pracowników do programów szkoleń dla urzędników zajmujących się ofiarami, aby skuteczniej wykrywać na wczesnym etapie osoby będące ofiarami handlu ludźmi wykorzystywanymi do pracy przymusowej; wzywa Komisję, aby we współpracy z państwami członkowskimi zbadała, jak popyt na usługi taniej siły roboczej napędza handel ludźmi do celów wyzysku pracowników; wzywa władze państw członkowskich do większych wysiłków na rzecz wyeliminowania wszelkich form pracy nieformalnej i nieuregulowanej, aby zapewnić prze to wszystkim pracownikom prawa pracownicze; podkreśla, że niepewny status zatrudnienia takich pracowników sprawia, że są oni zależni od pracodawców, a sprawcy handlu ludźmi mogą wyzyskiwać ofiary;

Inne formy wykorzystywania

27. zwraca się do państw członkowskich i Komisji o skupienie się na powtarzających się i nowych wzorcach wszystkich form handlu ludźmi, w tym między innymi w celu wyzysku pracowników, przymusowego żebractwa, przymusowych i fikcyjnych małżeństw oraz przymusowej przestępczości; podkreśla, że handel ludźmi napędzają wysokie zyski handlarzy oraz popyt, który stymuluje wszystkie formy wyzysku; zauważa z zaniepokojeniem, że wiele państw członkowskich UE nie posiada odpowiednich przepisów dotyczących ofiar wszystkich form wykorzystywania; wzywa państwa członkowskie do wzięcia pod uwagę innych form handlu ludźmi podczas udzielania ofiarom ochrony, pomocy i wsparcia; zauważa, że

⁽³⁰⁾ COM(2018)0777, s. 6.

⁽³¹⁾ Trzecie sprawozdanie Komisji z postępów w zwalczaniu handlu ludźmi (2020) wymagane na podstawie art. 20 dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu, (COM(2020)0661).

Środa, 10 lutego 2021 r.

pomimo ostatnich sprawozdań dotyczących siatek przestępczych prowadzących handel ludźmi w UE do celów wyzysku pracowników i innych form wykorzystywania brak jest odpowiednich danych, ustawodawstwa i dostępu do usług wsparcia dla ofiar tych form wykorzystywania;

28. zauważa, że ofiary handlu ludźmi do celu wykorzystywania w innej formie stanowiły 18 % ofiar⁽³²⁾; były to głównie przypadki dotyczące przymusowego żebractwa, przymusowej przestępczości, sprzedaży niemowląt, pozyskiwania organów, nielegalnej adopcji, wykorzystywania finansowego w drodze podstępnej i handlu ludźmi w celach macierzyństwa zastępczego; wskazuje, że wiele ofiar przymusowego żebractwa i przymusowej przestępczości często pochodzi ze zmarginalizowanych społeczności romskich i często są to dzieci;

29. podkreśla, że ramy prawne i polityczne UE w zakresie handlu ludźmi łączą zarówno wymiar wewnętrzny, jak i zewnętrzny tego procederu oraz że uznano w nich, że walka z tą działalnością, stanowiącą poważne przestępstwo i naruszenie praw człowieka, jest jednym z wyraźnych celów unijnych działań zewnętrznych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy z państwami trzecimi w celu zwalczania wszelkich form handlu ludźmi oraz do zwiększenia możliwości prowadzenia wspólnych dochodzeń i wyspecjalizowanych postępowań karnych;

Handel ludźmi w kontekście azylu i migracji

30. podkreśla, że co prawda większość ofiar stanowią obywatele Unii, to handlarze wykorzystują szlaki migracyjne do przemykania ofiar handlu ludźmi do UE, a kryzysy humanitarne zwiększają narażenie migrantów, uchodźców i osób ubiegających się o azyl na działalność handlarzy ludźmi; zwraca uwagę, że odnotowano w ostatnich latach gwałtowny wzrost liczby kobiet i dziewcząt przemykanych przez środkowy szlak śródziemnomorski w celu wykorzystywania seksualnego w UE⁽³³⁾; wzywa państwa członkowskie i UE, by identyfikowały takie kobiety i dziewczęta oraz zapobiegały podobnym przypadkom w przyszłości z wykorzystaniem spójnego i skoordynowanego podejścia opartego na prawach człowieka i uwzględniającego aspekt płci, aby zapobiegać i przeciwdziałać handlowi ludźmi; przypomina, że kobiety i dzieci często padają ofiarą niegodziwego traktowania w celach seksualnych na szlaku migracyjnym w zamian za ochronę i podstawowe środki utrzymania; podkreśla, że kryteria przyznawania tym kobietom i dzieciom oficjalnego statusu ofiar handlu ludźmi są często zbyt rygorystyczne, w związku z czym nie są one w stanie otrzymać niezbędnej pomocy niezbędnej do zaradzenia krzywdom, jakich doświadczają;

31. przypomina, że osoby ubiegające się o azyl, uchodźcy i migranci, a zwłaszcza małoletni bez opieki i odseparowani od rodziców, są szczególnie podatni na handel ludźmi oraz że należy zwrócić przede wszystkim uwagę na handel kobietami, dziećmi oraz członkami innych szczególnie wrażliwych grup; podkreśla, że sytuacje bezbronności i zagrożenia występują na różnych etapach procesu migracji: przed samą migracją, w drodze do UE i w miejscu przeznaczenia, a w przypadku osób, które powróciły do swojego kraju – również po powrocie; zauważa, że na ryzyko, iż osoby te staną się ofiarami handlu ludźmi, wpływa też ograniczona znajomość miejscowego języka lub brak zrozumienia przysługujących im praw, ograniczony dostęp do realnych możliwości utrzymania się lub edukacji o wysokiej jakości i ograniczenia swobody przemieszczania się;

32. zwraca uwagę na bardzo małą liczbę zarejestrowanych ofiar handlu ludźmi w procedurach ochrony międzynarodowej; wzywa państwa członkowskie do skuteczniejszego informowania przybywających osób – między innymi przy pomocy tłumaczeń pisemnych i ustnych – o przysługujących im prawach i procedurach mających zastosowanie na podstawie unijnych przepisów, w tym o możliwościach uzyskania wsparcia prawników i mediatorów kulturowych pracujących na rzecz zapobiegania handlowi ludźmi i ich wykorzystywaniu;

33. zwraca uwagę, że w niektórych państwach członkowskich osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową, które zostały uznane za ofiary handlu ludźmi, mogą zdecydować się lub być zmuszone zmienić stosowaną procedurę i wystąpić o dokument pobytowy zgodnie z dyrektywą w sprawie dokumentu pobytowego⁽³⁴⁾; wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły wzajemne powiązanie i uzupełnianie się procedur przeciwdziałania handlowi ludźmi i procedur azylowych;

34. wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły spójne stosowanie przepisów określonych w rozporządzeniu Dublin III, dyrektywie w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i dyrektywie w sprawie dokumentu pobytowego, aby przeciwdziałać stosowanej w niektórych państwach członkowskich praktyce przekazywania ofiar handlu ludźmi do kraju, w którym osoby te były wykorzystywane po przyjeździe, narażającej je w większym stopniu na ryzyko stania się ponownie ofiarą handlu i ponownego przeżycia traumy;

⁽³²⁾ COM(2020)0661.

⁽³³⁾ Drugie sprawozdanie z postępów, COM(2018)0777, s. 3.

⁽³⁴⁾ Europejska ocena wdrożenia – „Implementation of Directive 2011/36/EU: Migration and gender issues” (Wdrożenie dyrektywy 2011/36/UE: migracje i problematyka płci), Dyrekcja Generalna ds. Analiz Parlamentarnych, Dział ds. Oceny Ex Post, dnia 15 września 2020 r., s. 49.

Środa, 10 lutego 2021 r.

35. wzywa państwa członkowskie, aby zwiększyły starania na rzecz wczesnej identyfikacji potencjalnych ofiar, w szczególności w ramach przepływów migracyjnych i hotspotów, oraz aby podjęły działania w zakresie ochrony i zapobiegania; podkreśla, że zidentyfikowanym potencjalnym ofiarom należy zapewnić ochronę i dostęp do bezpiecznego miejsca, w którym mogą uzyskać informacje i pomoc prawną; wzywa państwa członkowskie do podjęcia działań mających na celu zapewnienie wszystkim ofiarom, w tym ofiarom będącym migrantami, dostępu do wymiaru sprawiedliwości niezależnie od statusu ich pobytu;

36. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich środków i specjalistycznych placówek dla faktycznych i potencjalnych ofiar handlu ludźmi, w tym kobiet oraz małoletnich bez opieki i odseparowanych od rodziców, oraz do zapewnienia wystarczającej liczby miejsc w schroniskach; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia w ośrodkach dla cudzoziemców obecności personelu, który odbył szkolenie dotyczące równości płci, oraz do zapewnienia odpowiedniego wsparcia i finansowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego pracujących z tymi osobami;

37. wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły ofiarom handlu ludźmi prawo do życia rodzinnego i rozważyły ewentualne rozszerzenie ochrony międzynarodowej przyznanej ofiarom na członków ich rodzin; wzywa państwa członkowskie do przyspieszenia procedur łączenia rodzin w przypadku członków rodzin ofiar, którym grozi niebezpieczeństwo w państwie pochodzenia;

38. wskazuje na potrzebę ustanowienia krajowych mechanizmów gromadzenia danych o ofiarach handlu ludźmi w ramach procedur udzielania ochrony międzynarodowej, aby móc zapewnić podejmowanie działań następczych w zidentyfikowanych przypadkach;

39. wyraża zaniepokojenie, że okres do namysłu i odzyskania równowagi jest związany z współpracą ofiary w trakcie dochodzenia i jest przyznawany przez organy ścigania; ubolewa nad faktem, że w niektórych państwach członkowskich⁽³⁵⁾ czas ten nie przysługuje ani ofiarom handlu ludźmi, które są obywatelami UE lub EOG, ani osobom ubiegającym się o azyl; wzywa Komisję do monitorowania wdrażania dostępnych rozwiązań prawnych na szczeblu państw członkowskich, w szczególności przyznawania czasu do namysłu i odzyskania równowagi;

40. wskazuje, że według Europolu przemytem migrantów i handlem ludźmi zajmują się czasem te same organizacje przestępcze⁽³⁶⁾, a dochodzenia pokazują, że handlarze coraz częściej obierają za swój cel migrantów i osoby ubiegające się o azyl w UE, aby ich wyzyskiwać⁽³⁷⁾; podkreśla znaczenie zapobiegania przemytowi ludzi i zwalczania tego procederu poprzez współpracę w zakresie przeciwdziałania przemytowi z państwami trzecimi – zarówno państwami pochodzenia, jak i tranzytu – oraz ochrony ofiar handlu ludźmi dzięki zapewnieniu kompleksowego wsparcia, reintegracji i programów rehabilitacyjnych;

41. przypomina państwom członkowskim, że brak bezpiecznych i legalnych dróg migracji dla osób ubiegających się o azyl zwiększa ich narażenie na handel ludźmi, gdyż mogą być one wykorzystywane podczas tranzytu i po przyjeździe; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia bezpieczniejszych i legalnych dróg migracji, takich jak wizy humanitarne, aby zapobiec wykorzystywaniu osób narażonych na zagrożenia;

42. zauważa, że brak dokumentów lub posiadanie statusu osoby zależnej zwiększa prawdopodobieństwo wiktyimizacji i zmniejsza prawdopodobieństwo, że ofiary będą szukać pomocy lub zgłaszać przypadki wykorzystywania ze względu na obawę przed konsekwencjami imigracyjnymi, co naraża je na ryzyko wykorzystywania i niegodziwego traktowania; zauważa, że istotne luki w zasięgu i wdrażaniu krajowych przepisów i polityk dotyczących handlu ludźmi dają sprawcom dodatkową możliwość wykorzystywania ofiar o nieuregulowanym statusie, co sprawia, że duże grupy ludzi są bardziej narażone na wykorzystywanie; wzywa państwa członkowskie, aby oddzieliły egzekwowanie prawa w dziedzinie migracji od ścigania przestępstw; podkreśla, że dla wszystkich osób narażonych na zagrożenia należy stworzyć mechanizmy bezpiecznego zgłaszania i skutecznego składania skarg;

Handel dziećmi

43. zauważa, że dzieci stanowią prawie jedną czwartą wszystkich ofiar handlu ludźmi w UE, a zdecydowaną większość wśród dzieci będących ofiarami tego procederu w UE stanowią dziewczęta (78 %); zwraca uwagę, że prawie 75 % wszystkich dzieci będących ofiarami handlu w UE jest obywatelami Unii; jest szczególnie zaniepokojony przemocą, wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem dzieci padających ofiarami handlu ludźmi w UE, zwłaszcza będących ofiarami handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego⁽³⁸⁾;

⁽³⁵⁾ 9. sprawozdanie ogólne na temat działań GRETA, s. 57.

⁽³⁶⁾ Czwarte sprawozdanie roczne Europejskiego Centrum Zwalczania Przemytu Migrantów Europolu (2020 r.).

⁽³⁷⁾ Przeprowadzona przez Europol ocena zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością (SOCTA) za 2017 r.

⁽³⁸⁾ Europol, Europejskie Centrum Zwalczania Przemytu Migrantów (Europol), Czwarte roczne sprawozdanie z działalności – 2020 r.

Środa, 10 lutego 2021 r.

44. przypomina o spoczywającym na państwach członkowskich obowiązku zwrócenia szczególnej uwagi na dzieci będące ofiarami handlu ludźmi, przy czym we wszystkich działaniach priorytetowo należy traktować nadrzędny interes dziecka; podkreśla fizyczne i psychiczne szkody, jakich doznają dzieci będące ofiarami handlu ludźmi, oraz ich zwiększoną podatność na wykorzystywanie; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia silnych środków ochrony dzieci, domniemania dotyczące dzieciństwa i oceny wieku dziecka, ochrony w okresie przed postępowaniem karnym i w jego trakcie, dostępu do bezwarunkowej pomocy, odszkodowania, niekarania, pomocy i wsparcia dla członka rodziny dziecka będącego ofiarą, jak również zapobiegania;

45. wzywa państwa członkowskie, aby skupiły się na identyfikacji dzieci będących ofiarami tego procederu i pomocy im w korzystaniu z przysługujących im praw; podkreśla potrzebę natychmiastowego wyznaczenia dobrze wyszkolonych i odpowiednio wspieranych opiekunów, w tym tymczasowych opiekunów w ramach środka nadzwyczajnego, dla dzieci będących ofiarami handlu ludźmi, zwłaszcza dla dzieci bez opieki, i podkreśla znaczenie wymiaru sprawiedliwości i wyspecjalizowanych służb, które są przyjazne dziecku; ponadto wzywa państwa członkowskie do podjęcia środków w celu zapewnienia odpowiednich i właściwych szkoleń, w szczególności szkoleń prawnych i psychologicznych, dla osób pracujących z dziećmi będącymi ofiarami handlu ludźmi, oraz do zwiększenia liczby opiekunów, organizując kampanie informacyjne;

46. wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, by pracownicy konsulatów zwracali szczególną uwagę na prawidłową weryfikację tożsamości nieletnich oraz na związek z osobami sprawującymi władzę rodzicielską lub opiekunami prawnymi przy pobieraniu danych biometrycznych nieletniego w ramach procedury składania wniosków wizowych; wzywa Komisję, by w ścisłej współpracy z Europolami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz państwami członkowskimi zapewniła władzom krajowym, lokalnym i regionalnym ukierunkowane i skuteczne kształcenie i szkolenie, a także informacje na temat metod stosowanych przez handlarzy ludźmi, w celu zapobiegania handlowi dziećmi;

47. wzywa państwa członkowskie, aby w pełni wdrożyły dyrektywę w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, a także wzmocniły współpracę policyjną i sądową, aby zapobiegać wykorzystywaniu seksualnemu i zwalczać ten proceder na szczeblu UE; wzywa państwa członkowskie do współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i agencjami UE, w szczególności z Europolami i Eurojustem, tak aby zidentyfikować wymianę informacji oraz wspierać prowadzenie dochodzeń transgranicznych;

48. odnotowuje z dużym zaniepokojeniem powszechność występowania przypadków wykorzystywania seksualnego dzieci oraz spowszednienie i banalizowanie handlu dziećmi i ich wykorzystywania seksualnego; wzywa do odpowiedniej reakcji ze strony platform internetowych w celu zapobiegania udostępnianiu materiałów przedstawiających wykorzystywanie dzieci;

49. odnotowuje wykorzystywanie środków takich jak internet i media społecznościowe do namierzania i przyciągania potencjalnych ofiar; wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi ze strony platform internetowych w celu opracowania odpowiednich narzędzi; apeluje o uchwalenie nowego aktu prawnego o usługach cyfrowych, który zajmie się kwestią wykorzystania metod służących cyberprzemocy; wzywa państwa członkowskie do opracowania modelu identyfikacji, wczesnego wsparcia i pomocy dla dzieci będących ofiarami wykorzystywania i niegodziwego traktowania w celach seksualnych w internecie, a także programów podnoszenia świadomości i przyjaznych dzieciom mechanizmów zgłaszania; zachęca Komisję i państwa członkowskie do podjęcia dalszych działań w zakresie zwalczania tych przestępstw internetowych oraz do wzmocnienia środków zapobiegawczych; w związku z tym ponownie podkreśla potrzebę poprawy transgranicznej współpracy i wymiany między organami ścigania i organami ochrony dziecka, a także opracowania szybkich rozwiązań w zakresie poszukiwania rodzin i alternatywnej opieki nad małoletnimi bez opieki;

50. zwraca uwagę, że dzieci będące ofiarami handlu ludźmi potrzebują szczególnego wsparcia, z uwzględnieniem ich najlepszego interesu i określonych podatności na zagrożenia; zachęca państwa członkowskie do zadbania o to, by osoby zawodowo zajmujące się dziećmi będącymi ofiarami handlu ludźmi, takie jak pracownicy organów ścigania, straży granicznej, urzędnicy służby cywilnej, pracownicy wymiaru sprawiedliwości oraz pracownicy socjalni i pracownicy służby zdrowia (w tym osoby pracujące w placówkach opieki nad młodzieżą) byli odpowiednio przeszkoleni w zakresie identyfikacji, wspierania i kierowania dalej dzieci będących ofiarami handlu ludźmi; zauważa, że wyspecjalizowane zespoły w ramach organów ścigania, przeszkolone w zakresie audiowizualnego zapisu zeznań dzieci, nie są konsekwentnie angażowane w przesłuchiwanie wszystkich dzieci będących ofiarami handlu ludźmi; wzywa państwa członkowskie do uczynienia z tego standardowej praktyki i przeszkolenia pracowników organów ścigania w tego rodzaju przesłuchaniach przyjaznych dzieciom; radzi państwom członkowskim, aby opracowały zdecydowane „podejście łańcuchowe”, ściśle łączące szczególne wsparcie dla ofiar handlu ludźmi, takie jak wyspecjalizowane ośrodki wsparcia i przyjmowania ofiar handlu ludźmi, z głównymi modułami opieki nad młodzieżą, odpowiadając jednocześnie na specyficzne potrzeby każdego dziecka będącego ofiarą handlu ludźmi;

51. zauważa, że dzieci romskie są szczególnie narażone na wykorzystywanie i handel ludźmi oraz są w wysokim stopniu narażone na wykorzystywanie seksualne, wyzysk w pracy i zmuszanie do żebrania;

52. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji o uwzględnieniu w strategii UE na rzecz skuteczniejszej walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych z dnia 24 lipca 2020 r. możliwości ustanowienia Europejskiego centrum na rzecz zapobiegania niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych oraz walki z tym zjawiskiem, jak

Środa, 10 lutego 2021 r.

postulowano w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie praw dziecka, jako podstawy skoordynowanego i opartego na porozumieniu zainteresowanych stron podejścia europejskiego, które obejmuje zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i zwalczanie go oraz pomoc ofiarom;

53. zauważa, że migrujące dzieci, a w szczególności migrujące dzieci pozostające bez opieki i odseparowane od rodziców, są w dużym stopniu narażone na stanie się ofiarą przemocy, handlu ludźmi i wykorzystywania na szlakach migracyjnych w drodze do UE i na terytorium UE; zauważa, że dziewczęta są narażone na wykorzystywanie seksualne i przemoc na tle płciowym na wszystkich szlakach migracyjnych; wymaga od państw członkowskich zapewnienia pozostającym bez opieki dzieciom będącym ofiarami handlu ludźmi pomocy, wsparcia i ochrony, które odpowiadają ich szczególnym potrzebom, przyznania im opiekuna z chwilą przybycia oraz zapewnienia odpowiednich i dostosowanych warunków życia; przypomina, że takie środki powinny uwzględniać, zarówno w perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej, najlepszy interes dzieci bez opieki; potępia fakt, że niektóre państwa członkowskie wykorzystują zatrzymanie jako „ochronę” dla małoletnich bez opieki, w tym w aresztach policyjnych; przypomina, że państwa członkowskie powinny rozważyć alternatywne rozwiązania wobec zatrzymania, w szczególności w odniesieniu do dzieci; przypomina, że zatrzymanie nie leży w najlepszym interesie dziecka i że państwa członkowskie powinny zapewnić przyjazne dla dziecka zakwaterowanie, które nie jest związane z pozbawieniem wolności;

54. zauważa, że handlarze często korzystają z ośrodków recepcyjnych w celu zidentyfikowania potencjalnych ofiar i zorganizowania ich transportu do miejsc wykorzystywania, dlatego też odpowiednie władze publiczne i inne właściwe podmioty w państwach członkowskich muszą zachować szczególną czujność oraz monitorować i chronić te ośrodki, poświęcając szczególną uwagę osobom najbardziej narażonym na zagrożenia, takimi jak dzieci, wzmacniając ochronę tych nieletnich przez jednoczesne informowanie ich i wzmacnianie ich pozycji oraz przez podnoszenie świadomości w szkołach, ośrodkach młodzieżowych i ruchach młodzieżowych; podkreśla, że konieczne jest skoordynowane europejskie podejście, które umożliwi odnajdywanie i ochronę migrujących dzieci pozostających bez opieki, gdy zaginą;

Skuteczność systemów sądownictwa karnego i kryminalizacja korzystania z usług świadczonych przez ofiary

55. zauważa, że liczba postępowań i wyroków skazujących dotyczących przestępstw związanych z handlem ludźmi jest niewielka; wzywa państwa członkowskie, by podjęły środki usprawniające i przyspieszające dochodzenia w sprawach dotyczących handlu ludźmi przez zwiększenie wysiłków policji zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym oraz by wprowadziły surowe sankcje karne za przestępstwa związane z handlem ludźmi; podkreśla, że istniejące krajowe sankcje i środki ich egzekwowania nadal znacznie się różnią w poszczególnych państwach członkowskich; podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na obszary, w których nie prowadzi się sprawozdawczości i badań, a zwłaszcza na sezonowe i tymczasowe zatrudnienie w sektorze wykorzystującym nisko wykwalifikowaną i nisko płatną siłę roboczą, na przykład wyzysk w sektorze rolnym; wzywa państwa członkowskie do przeciwdziałania bezkarności poprzez skoordynowane podejście odpowiednich agencji UE w partnerstwie z państwami członkowskimi, instytucjami UE, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi partnerami, zwiększając w ten sposób skuteczność dochodzeń i ścigania, w tym poprzez skuteczne wykorzystanie istniejących platform prowadzonych przez takie agencje jak Europol i Eurojust; apeluje zatem do właściwych organów odpowiedzialnych za zapobieganie poważnym przestępstwom, w tym przypadkom handlu ludźmi, ich wykrywanie, prowadzenie dochodzeń w ich sprawie i ich ściganie, by korzystały z wielkoskalowych systemów informatycznych, w tym z systemu informacyjnego Schengen (SIS II), zgodnie z przepisami zawartymi w odnośnych aktach prawnych, tak by wspierać te działania;

56. zwraca uwagę, że nie wszystkie państwa członkowskie wprowadziły odpowiednie przepisy w zakresie art. 18 dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi⁽³⁹⁾; zauważa, że zróżnicowane sytuacje prawne dotyczące kryminalizacji korzystania z usług świadczonych przez ofiary utrudniają starania na rzecz ograniczenia popytu; wyraża ubolewanie, że wskaźniki ścigania i skazywania za świadome korzystanie z usług świadczonych przez ofiary i wykorzystywanie seksualne jest niski w Unii Europejskiej; ponawia pilny apel do państw członkowskich o uznanie za przestępstwo świadomego korzystania z usług świadczonych przez ofiary handlu ludźmi;

57. podkreśla kluczowe znaczenie, jakie ma dla społeczności organów ścigania UE opracowanie skutecznych i rozbudowanych zdolności analitycznych w odpowiedzi na coraz częstsze przypadki przestępczości związanej z handlem ludźmi za pośrednictwem internetu; wzywa Komisję do zapewnienia wsparcia finansowego dla agencji UE, takich jak Europol, i za pośrednictwem specjalnych funduszy sektorowych UE dla państw członkowskich, w celu zapewnienia najwyższych standardów analitycznych i odpowiednich narzędzi do przetwarzania dużych ilości coraz bardziej złożonych informacji;

58. zauważa, że kobiety są w stopniu nieproporcjonalnym obciążane odpowiedzialnością karłą ze względu na ich sytuację społeczno-ekonomiczną lub status migracyjny i nie mogą korzystać z równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości ze względu na stereotypy związane z płcią, dyskryminujące przepisy prawne, dyskryminację krzyżową lub złożone formy dyskryminacji, wymogi proceduralne i dowodowe oraz praktyki; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, aby wymiar sprawiedliwości był dla wszystkich kobiet dostępny fizycznie, w sferze gospodarczej, społecznej i kulturowej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zajęcia się przeszkodami w dostępie kobiet do wymiaru sprawiedliwości;

⁽³⁹⁾ Drugie sprawozdanie z postępów, COM(2018)0777, s. 29.

Środa, 10 lutego 2021 r.

59. wyraża ubolewanie, że warunki uzyskania przez ofiarę oficjalnego statusu ofiary handlu ludźmi są często zbyt szytywne, by je spełnić, zwłaszcza w przypadku nieletnich i innych narażonych na zagrożenia ofiar, które są zależne finansowo i emocjonalnie od swoich handlarzy; ubolewa nad faktem, że ofiarom nadal stawia się zarzuty karne i skazuje się je za przestępstwa, do których popełnienia zostały zmuszone, często w związku z nielegalnym wjazdem na terytorium państwa członkowskiego, co jest często nieodłącznie związane z byciem ofiarą handlu ludźmi; wzywa państwa członkowskie, aby przyjęły jasne przepisy dotyczące odstąpienia od ścigania lub karania ofiar handlu ludźmi oraz oddzieliły ochronę ofiar od współpracy z organami ścigania, co obecnie powoduje zrzucenie całego ciężaru dowodu na ofiarę; zwraca się do państw członkowskich, by zamiast tego zaspokajały potrzeby ofiar w zakresie wsparcia psychologicznego; wzywa ponadto państwa członkowskie do podjęcia środków niezbędnych do dopilnowania, by udzielenie wsparcia i pomocy ofierze nie było zależne od jej gotowości do współpracy podczas śledztwa, wnoszenia oskarżenia lub procesu, zgodnie z art. 11 dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi;

60. ubolewa, że dane dotyczące tożsamości ofiar handlu ludźmi pojawiają się w raportach policyjnych i podczas całego postępowania, co utrudnia ofiarom wypowiedzenie się lub ochronę przed odwetem; zachęca państwa członkowskie do przechowywania nazwisk ofiar i innych danych dotyczących tożsamości w osobnych aktach, dostępnych dla policji i prokuratury, ale nie ujawnianych osobom podejrzanym o handel ludźmi lub ich adwokatom, przy jednoczesnym zapewnieniu prawa do rzetelnego procesu sądowego;

61. podkreśla znaczenie dochodzeń finansowych i podążania śladem pieniędzy jako kluczowej strategii ścigania i oskarżania sieci przestępczości zorganizowanej czerpiących zyski z handlu ludźmi; wzywa państwa członkowskie, aby przy podejmowaniu nowych dochodzeń w sprawie handlu ludźmi wszczynały dochodzenia finansowe i współpracowały ze specjalistami w dziedzinie prania pieniędzy; wzywa państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy w zakresie zamrażania i konfiskaty aktywów osób zaangażowanych w handel ludźmi oraz zapewniania ofiarom odszkodowań, w tym poprzez wykorzystanie skonfiskowanych dochodów do wzmocnienia pomocy dla ofiar i ich ochrony, jak podkreślono w motywie 13 dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi; wzywa Komisję do oceny i promowania wykorzystania istniejącej współpracy sądowej i policyjnej oraz dostępnych narzędzi, takich jak wzajemne uznawanie wyroków sądowych, wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze i europejski nakaz dochodzeniowy; w związku z tym wzywa do przyjęcia pogłębionego całościowego podejścia, które będzie miało na celu upowszechnienie wspólnego myślenia we wszystkich sektorach, takich jak migracja, zatrudnienie, zdrowie i bezpieczeństwo w miejscu pracy oraz wiele innych;

Współpraca między państwami członkowskimi i z agencjami UE

62. przypomina o roli odgrywanej przez agencje UE we wczesnej identyfikacji ofiar i walce z handlem ludźmi; wzywa do przeznaczenia większych środków na agencje wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (WSiSW), aby umożliwić szkolenie ich pracowników i opracowanie instrumentów budowania zdolności w dziedzinie wykrywania ofiar, w tym wyznaczanie odpowiednio przeszkolonych w zakresie podejścia uwzględniającego aspekt płci i wrażliwego na problemy dzieci pracowników, zwłaszcza w państwach członkowskich borykających się z nasilonymi mieszanymi przepływami migracyjnymi; wzywa Komisję do opracowania wytycznych w celu uwzględnienia wiedzy eksperckiej na temat płci i praw człowieka w działaniach organów ścigania w całej UE, w tym przez opracowanie trwałych programów poprawy równowagi płci w procesach decyzyjnych i wśród pracowników agencji WSiSW, szczególnie tych zajmujących się problemem handlu ludźmi;

63. z zadowoleniem przyjmuje uzgodnienie przez agencje WSiSW wspólnego oświadczenia o zobowiązaniu się do współpracy w zakresie zwalczania handlu ludźmi; wzywa w związku z tym państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy transgranicznej i zintensyfikowania wymiany wiedzy z odpowiednimi agencjami UE, takimi jak Eurojust, Europol, Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Frontex, CEPOL, EIGE oraz EASO, w celu zwalczania handlu ludźmi;

64. zwraca uwagę na istotną rolę, jaką Eurojust odgrywa we współpracy i koordynacji między organami sądowymi państw członkowskich w przypadku skomplikowanych dochodzeń i postępowań sądowych, w tym za pośrednictwem europejskiego nakazu aresztowania i europejskiego nakazu dochodzeniowego, a także przez wykorzystanie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych; wzywa państwa członkowskie do zadbania o przekazywanie na czas większej liczby spraw dotyczących handlu ludźmi do Eurojustu w celu poprawy koordynacji między państwami członkowskimi i z państwami trzecimi w zakresie dochodzeń sądowych i ścigania; zachęca do częstszego korzystania ze wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych przy wsparciu Eurojustu i Europolu, ponieważ to narzędzie współpracy sądowej okazało się szczególnie skuteczne w walce z handlem ludźmi;

65. zachęca państwa członkowskie do zwiększenia wymiany danych i informacji w celu zwalczania handlu ludźmi przez wykorzystanie zasobów i baz danych Europolu;

66. wzywa CEPOL do przeprowadzenia szkoleń dla właściwych organów ścigania w celu zapewnienia znormalizowanego podejścia do dochodzeń i ochrony ofiar;

Środa, 10 lutego 2021 r.

Zalecenia

67. wzywa Komisję do dokonania przeglądu dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi po przeprowadzeniu dogłębnej oceny skutków, w celu poprawy środków zapobiegania wszelkim formom handlu ludźmi, zwalczania i ścigania tego procederu, zwłaszcza wykorzystywania seksualnego, które stanowi najczęstszą formę handlu ludźmi; apeluje ponadto do Komisji, by uwzględniła wykorzystywanie technologii internetowych zarówno do rozpowszechniania handlu ludźmi, jak i do zapobiegania temu procederowi; zwraca się do Komisji o ulepszenie środków zapobiegania handlowi ludźmi i wczesnej identyfikacji ofiar, a także zapewnienie łatwego i bezwarunkowego dostępu do pomocy i ochrony, jak również o uwzględnienie w większym stopniu horyzontalnej perspektywy płci i sytuacji dziecka we wszystkich formach handlu ludźmi;

68. wzywa Komisję do wprowadzenia zmian do dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi w celu zapewnienia, by państwa członkowskie jednoznacznie uznały za przestępstwo świadome korzystanie z usług świadczonych przez ofiary handlu ludźmi, które wiążą się z wykorzystywaniem, jak przewidziano w art. 18 dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi, biorąc pod uwagę poważny i rozległy charakter tego przestępstwa w całej UE oraz niską liczbę postępowań karnych; wyraża ubolewanie, że organom ścigania trudno jest udowodnić ustalenia dotyczące korzystania z usług świadczonych przez ofiary handlu ludźmi; podkreśla, że trudności w gromadzeniu dowodów nie muszą być wykorzystywane jako ostateczne uzasadnienie bezkarności pewnych zachowań; zauważa, że ograniczenie odpowiedzialności karnej jedynie do sytuacji, w której klient ma bezpośrednią i rzeczywistą wiedzę o tym, że dana osoba jest ofiarą handlu ludźmi, stwarza poważne przeszkody dla organów ścigania; uważa, że należy szczegółowo przeanalizować, od jakiego poziomu wiedzy o tym fakcie można mówić o popełnieniu przestępstwa; uważa, że klient powinien wykazać, że podjął wszelkie rozsądne kroki, aby uniknąć korzystania z usług świadczonych przez ofiarę; wyraża zaniepokojenie faktem, że organy ścigania nie dysponują wystarczającą wiedzą na temat świadomego korzystania z usług świadczonych przez ofiary handlu ludźmi, brakiem praktyki sądowej w zakresie odpowiednich przepisów oraz niewystarczającymi i nieodpowiednimi zasobami ludzkimi; podkreśla znaczenie wzmożenia przez państwa członkowskie wysiłków na rzecz zwiększenia liczby dochodzeń i ścigania oraz zmniejszenia obciążenia ofiar i ich świadków w trakcie postępowań służących gromadzeniu dowodów; apeluje o organizowanie regularnych i dostosowanych do potrzeb szkoleń dla śledczych, prokuratorów i sędziów oraz o systematyczne korzystanie z dochodzeń finansowych i innych skutecznych narzędzi dochodzeniowych z wykorzystaniem danych wywiadowczych, co może dostarczyć wielu rodzajów dowodów, które mogą zostać wykorzystane w uzupełnieniu do zeznań ofiar; wzywa państwa członkowskie do przeznaczenia wystarczających zasobów finansowych i ludzkich na odpowiednie zwalczanie tego przestępstwa;

69. wzywa Komisję do bezzwłocznego opublikowania specjalnej strategii UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi, priorytetowego potraktowania kwestii handlu ludźmi w UE oraz do ustanowienia kompleksowych ram prawnych i politycznych, uwzględniających specyfikę płci i dzieci oraz koncentrujących się na ofiarach;

70. przypomina, że dyrektywa w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi musi być w pełni wdrożona oraz konsekwentnie i starannie stosowana przez wszystkie podmioty działające w tej dziedzinie, w tym ustawodawców, sędziów, prokuratorów, policję i administrację publiczną; podkreśla, że niezbędne jest odpowiednie przeszkolenie wszystkich tych podmiotów, a także prewencyjne kampanie uświadamiające i współpraca między administracją publiczną a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmożenia wysiłków w tym kierunku;

71. wzywa Komisję do regularnego dokonywania oceny i przeglądu wdrażania dyrektywy w sprawie zwalczania handlu ludźmi przez państwa członkowskie oraz do przedłożenia sprawozdania, zgodnie z art. 23 ust. 1, oceniającego, w jakim zakresie państwa członkowskie podjęły środki niezbędne do zapewnienia zgodności z dyrektywą, jak również wpływ obowiązującego prawa krajowego, oraz do pilnego wszczynania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w przypadku braku skutecznego wdrożenia, do składania sprawozdań Parlamentowi Europejskiemu oraz do przedstawienia wniosków dotyczących przeglądu tej dyrektywy;

72. wzywa Komisję do przeglądu dyrektywy w sprawie dokumentu pobytowego w celu zagwarantowania, że ofiary nie będą odsyłane po upływie okresu do namysłu i że dokumenty pobytowe wydawane osobom będącym ofiarami handlu nie będą uzależnione od udziału lub chęci udziału osoby będącej ofiarą handlu ludźmi w dochodzeniu lub postępowaniu karnym w tej sprawie; wzywa również państwa członkowskie do zapewnienia, że bezwarunkowy dostęp do pomocy i wsparcia przewidziany w dyrektywie w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi jest zgodny z dyrektywą w sprawie dokumentu pobytowego i jej stosowaniem;

73. wzywa państwa członkowskie i Komisję do określenia, przydzielenia i przeznaczenia odpowiednich środków na zwalczanie handlu ludźmi, zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, poprzez możliwości finansowania z funduszy i projektów europejskich, takich jak Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (FAMI), Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego i komponent Daphne programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” w nowych wieloletnich ramach finansowych;

74. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zorganizowania kampanii informacyjnych docierających do potencjalnych ofiar i informujących je o pomocy, ochronie i ich prawach we wszystkich państwach UE;

Środa, 10 lutego 2021 r.

75. wzywa Komisję do przeprowadzenia opartych na dowodach badań nad czynnikami ryzyka dla potencjalnych ofiar i sposobem, w jaki różne obszary polityki stykają się z kwestią handlu ludźmi w sektorach ryzyka;

76. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wdrożenia opartego na prawach człowieka podejścia do zapobiegania handlowi ludźmi z naciskiem na prawa ofiar, do współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w zakresie świadczenia ofiarom niezbędnych usług i pomocy oraz do zapewnienia im dostępu do wymiaru sprawiedliwości, odszkodowań i zadośćuczynienia;

77. podkreśla, jak ważne jest spójne podejście, aby poprawić identyfikację potencjalnych ofiar w ramach przepływów migracyjnych i hotspotów, oraz jak ważne jest zwiększenie dostępu do procedur azytowych i zapewnienie ich komplementarności z procedurami związanymi z handlem ludźmi; wzywa Komisję do oceny wdrożenia dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi oraz do przedstawienia wniosków dotyczących jej przeglądu;

78. wzywa Komisję i państwa członkowskie do niezwłocznego podjęcia środków przeciwko grupom przestępczym zajmującym się przemytem migrantów i handlem ludźmi, z uwagi na prawdopodobieństwo, że przemycane osoby staną się ofiarą handlu ludźmi, oraz do oceny ryzyka, na jakie narażeni są migranci i osoby najbardziej narażone, a zwłaszcza małoletni bez opieki, dzieci odseparowane od rodziców i kobiety; podkreśla w tym kontekście potrzebę stworzenia większej liczby legalnych i bezpiecznych dróg migracji, aby zapobiegać wykorzystywaniu narażonych na zagrożenia osób o nieuregulowanym statusie;

79. wzywa państwa członkowskie do opracowania w odpowiedzi na COVID-19 planu awaryjnego w celu zapewnienia minimalnego funkcjonowania w warunkach nadzwyczajnych systemów zwalczania handlu ludźmi; zauważa, że plan awaryjny powinien zapewniać ofiarom minimalny pakiet usług dostępnych w celu zaspokojenia ich bezpośrednich potrzeb w okresie zmniejszonych możliwości wniesienia sprawy, ochrony, zbadania sprawy i postępowania sądowego;

80. wzywa Komisję do zapewnienia ciągłości pracy unijnego koordynatora ds. zwalczania handlu ludźmi przez mianowanie pełnoetatowego unijnego koordynatora ds. zwalczania handlu ludźmi, jak również do uwzględnienia tego w nowej strategii na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi;

o

o o

81. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządóm i parlamentom państw członkowskich.
